



NOBEL
PEACE
CENTER



Oslo

DEICHMAN

«Det er viktig å respektere den andre personens forskjellige meninger. (...) uroen jeg følte rett før arrangementet begynte forsvant når vi satte oss ned ved bordet og begynte å snakke sammen.»

Rapport utarbeidet av
Velferdsetaten og Deichman
(Juni 2024)

Prosjekteier
Velferdsetaten

Illustrasjoner
Flu Hartberg

Bakgrunn og mandat	2
Deichmans deltakelse.....	3
Nobels Fredssenters deltakelse.....	4
Organisering og økonomiske rammer	4
Rekruttering, påmelding og deltakelse	4
Visuelt uttrykk	5
Innhold og leveranser.....	6
Måloppnåelse	7
Tilbakemeldinger	8
Oppsummering.....	10
Vedlegg.....	11



Merete Lie (biblioteksjef), Kjersti Fløgstad (direktør Nobels Fredssenter), Anne Lindboe (ordfører),
Siri T. Naalsund (direktør lokalbibliotek), Guri Berge (direktør Velferdsetaten).

Bakgrunn og mandat

Oslo kommune ved SaLTo-sekretariatet i Velferdsetaten (VEL) søkte i 2021 midler gjennom Gjensidigestiftelsen og Trygg by til prosjektet *Ytringskultur på nett*. Kommunen har gjennom prosjektet ønsket å styrke sitt eksisterende arbeid mot ekstremisme og hatefulle ytringer.

I forkant av søknaden ble det nedsatt en arbeidsgruppe med fagkompetanse innad i kommune, politi, juss, forskning m.m. Som en del av forarbeidet ble det gjort research rundt eksisterende metodikk og prosjekter. Tidlig i prosessen dukket "Hele Norge snakker" opp som et alternativ. Dette var et dialogkonsept som ble avholdt av NRK i samarbeid med Morgenbladet i 2019.

I korte trekk fungerer konseptet slik: deltakerne besvarer 7 til 8 politiske spørsmål og blir "matchet" med en meningsmotstander til samtale i bibliotek e.l. Formålet er å få befolkningen ut av kommentarfeltene og inn i trygge rom for uenighetsfellesskap.

Modellen stammer fra den tyske avisen Die Zeit, og konseptet har vært gjennomført i over 100 land, med gode resultater:

- 80% av deltakerne var fornøyd med sin samtale
- 60% holdt kontakt med sin partner etter arrangementet
- 90% kunne tenke seg å delta igjen

Kilde: <https://www.mycountrytalks.org/events/impact>

Oslo kommune ønsket å utforske denne etablerte modellen som et av flere satsningsområder mot hatefulle ytringer på nett. Prosessen videre ble å finne aktører internt i kommunen som både var interessert og hadde kompetanse til å gjennomføre et slikt prosjekt.

Deichman viste tidlig interesse og indikerte at de kunne stille som arena for arrangementene og med ressurser knyttet til arrangementsavvikling, konseptualisering, kommunikasjon og markedsføring. Oslo kommune tok kontakt med My Country Talks, eierne av programvaren, samt NRK for erfaringsutveksling rundt "Hele Norge snakker".

Det ble gjennomført en personvernkonsekvensutredning (DPIA) av Velferdsetaten i forarbeidet, hvor jurister og kommunens personvernombud deltok. Prosjektsøknad ble innvilget av Gjensidigestiftelsen og "Oslo snakker" kunne bli en realitet.

Prosjektets mandat er forankret i Oslo kommunes sentrale handlingsplan mot hatefulle ytringer [Ord betyr noe](#):

Kommunen vil fremme god ytringskultur på nett gjennom et prosjekt i regi av SALTO om bevisstgjøring og refleksjon om skadevirkninger av hets og trakassering i nettfora og kommentarfelt.

Deichmans deltakelse

Deichman skal bygge broer mellom ulike grupper i Oslos befolkning, styrke demokratiet og verne om ytringsfriheten. Det er viktig at Deichman bidrar til å fremme frie ytringer, tilhørighet og legger til rette for at et mangfold av stemmer slipper til. Deichman så Oslo snakker som en mulighet til å utøve bibliotekets oppdrag, strategisk måloppnåelse og tilby spennende arrangementer for byens befolkning hvor en-til-en-samtalen sto i sentrum.

Samarbeidet med Velferdsetaten, Nobels Fredssenter og Dialogpilotene var dessuten en mulighet til å bygge kompetanse for Deichmans ansatte som var involvert i prosjektet. Deichman ønsket kunnskap om My Country Talks -metodikken, og har også et ønske om styrket samarbeid med VEL. Det finnes skjæringspunkter hvor vi møter på de samme utfordringene med folk som bruker tjenestene våre, og vi opplever at vi har kompetanse og nettverk som komplementerer hverandre.

«Jeg tror på møtet mellom folk. Når man, ansikt til ansikt diskuterer saker man ser ulikt på, må man forholde seg aktivt til et annet menneske og til holdninger man ikke nødvendigvis hverken deler eller har sympati for. Det tror jeg bidrar til å bygge ned barrierer og bygge opp forståelse. Det har vi god bruk for i dag.»

Merete Lie, biblioteksjef.

Nobels Fredssenters deltakelse

NFS ser stor samfunnsverdi av å jobbe med prosjekter som Oslo snakker. Prosjektet sammenfaller med NFS sitt fokus på viktigheten av [dialog](#) som et sentralt verktøy for å styrke demokratiet. Som direktør ved NFS, Kjersti Fløgstad, sa i innledningen på åpningsarrangementet:

«I dag er det mange som lar være å si hva de mener, fordi debatten er så polarisert og ordbruken så krass. "Oslo snakker" gir folk mulighet til å utforske dialogen som verktøy. Bare gjennom å lytte til hverandre og respektere våre forskjeller kan vi skape felles forståelse.»

Organisering og økonomiske rammer

Martin Brostigen i SaLTo-sekretariatet (VEL) har vært prosjektleder og ledet arbeidsgruppen bestående av representanter fra VEL, Deichman og NSF. VEL har vært prosjekteier og databehandlingsansvarlig for programvaren i prosjektet. Mats Niklas Brattlie var koordinator for Deichmans leveranser. Senere i prosessen meldte NSF interesse hvor Per Eirik Gilsvik har vært hovedkontakt. I tillegg har alle aktører bidratt med kommunikasjonsressurser. Dessuten har VEL og prosjektleder benyttet interne juridiske ressurser og personvernombud mfl.

Hovedutgiftspostene i prosjektet:

- VEL, Deichman og NFS personalressurser anslagsvis (900.000 kr)
- Innkjøp av lisens programvare og teknisk oppfølging My Country Talks 10.000 euro
- Kommunikasjons- og markedsføringsmateriell, 80.000 kr
- Workshop med Dialogpilotene 6000 kr

Rekruttering, påmelding og deltakelse

Erfaringer fra My Country Talks, NRK og Morgenbladet bar bud om at rekrutteringsfasen var krevende. Prosjektgruppen diskuterte hvordan nå bredt ut til Oslos befolkning. En hypotese var at spredning fra øst til vest i byen på de ulike deltakende Deichman-bibliotekene (Stovner, Majorstua, Linderud, Furuset, Tøyen) i seg selv ville sikre en viss bredde geografisk. I tillegg kom brukere og nettverket til NFS. I rekrutteringsfasen benyttet vi organisasjonenes nettverk bl.a. i bydelene som har kontakt med innbyggere, frivilligheten og organisasjoner. Samtidig gjennomførte vi oppsøkende arbeid i form av flyerutdeling på torg, besøk på seniorsenter, brune puber, dialog med rusinstitusjoner for å nevne noe. Formålet med dette var å senke terskelen for deltakelse ved Oslo snakker og samle innsikt. Samt oppsøke arenaer og publikum Deichman ikke når vanligvis, eller som ikke treffes med tradisjonell/digital markedsføring.



Foto: Mats Niklas Brattlie / Deichman

Oppsøkende virksomhet og innsikten vi samlet var svært verdfull for prosjektet, og anbefales som metode ved eventuelle nye demokrati-prosjekt. Hovedvekten av markedsføringsressursene ble plassert i digital kommunikasjon og sosiale medier. Det ble utviklet en del innhold som egnet seg til deling i digitale kanaler.

- Ambassadørvideoer med Simen Velle (FpU), Lisa Esohel Knudsen (forfatter og nestleder i Minotenk) og Anne Lindboe (ordfører Høyre) på Facebook, Instagram og kommunens interne kommunikasjonsplattform Workplace
- Markedsførings-materiale sendt til prosjektgruppens nettverk
- Videre deling til lokale Facebook-grupper
- Saker i nyhetsbrev Deichman og NFS

Ambassadørvideoene ga god avkastning med tanke på rekruttering. Men noen av de beste meningsmotstanderne ble rekruttert gjennom samtaler. Både ved arrangement hvor medlemmer av prosjektgruppa deltok. Og i stor grad samtaler mellom bibliotekenes ansatte og brukere av bibliotekene.

Visuelt uttrykk

Prosjektgruppen ønsket et lekent uttrykk. Dels for å appellere til unge deltakere og dels for å senke terskelen for deltakelse ved å uttrykke at det skulle være gøy og uformelt å delta på Oslo snakker. Vi valgte serietegner og illustratør Flu Hartberg. Basert på hans tidligere arbeid antok vi at han ville ha

svært god oppdragsforståelse. Hartberg hadde stor entusiasme for prosjektet, og leveransen var svært generøs. Vi fikk mange positive tilbakemeldinger på illustrasjonene. Deichmans Eirik Kjellsen produserte flyer, plakater og markedsførings-materiale basert på Hartbergs illustrasjoner.



Ambassadørvideoer, Simen Velle, Anne Lindboe og Lisa E. Knudsen. Foto Eivind Rutle / Brillefilm.

Se video her: Simen Velle [video](#) Anne Lindboe [video](#) Lisa E. Knudsen [video](#)

Innhold og leveranser

Engasjerende spørsmål er avgjørende for å vekke engasjement og interesse blant mulige deltakere. En workshop i regi av NFS og Dialogpilotene, hvor ansatte ved Deichman og prosjektleder deltok, dannet

grunnlaget. Og vi hadde flere runder med publikumstesting før vi landet på det endelige utvalget. NSF med sin dialogkompetanse hadde overordnet ansvar for å ferdigstille disse.



Foto: Liz Palm (VEL)

Arbeidsgruppen kom frem til at det skulle avholdes i alt seks arrangementer:

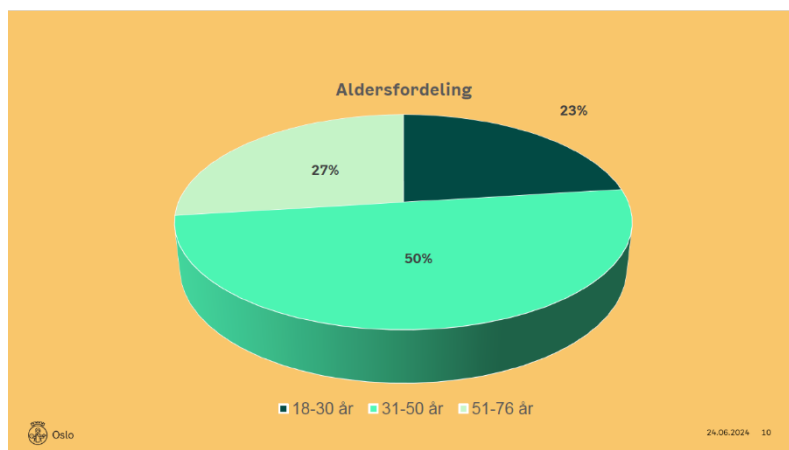
- Ett åpnings-arrangement på Nobels fredssenter
- Fem arrangementer på lokalbibliotekene (Stovner/Furuset/Majorstuen/Linderud og Tøyen)

Arbeidsgruppen ønsket en geografisk spredning av arrangementene, og hypotesen var at det trolig ville gi en bredere representasjon av deltakere. Det ble videre avgjort at deltakerne skulle kunne oppgi ønske om hvilket arrangement det helst ønsket å delta på. Dette for å skape mest mulig trygghet, fleksibilitet og motivasjon for å delta. På arrangementet på NSFlanserte vi Oslo snakker med pressedeltakelse og mulighet for foto under arrangementet. Dette ble formidlet til deltakerne i forkant, og det ble lagt til rette for en seksjon der deltakere som ikke ville bli fotografert kunne avholde sin samtale.

Måloppnåelse

- Ønsket antall påmeldte: 1000*
- Måltall søknad deltakere: 200
- Antall registrerte: 188 (224 medregnet de som ikke bekreftet deltakelse)
- Antall oppmøtte: 150

* Basert på tilbakemeldinger om erfaringer med frafall etter registrering fra Tyskland (opp mot 70%) hadde vi kalkulert med 1000 påmeldte for å oppnå ønsket måltall. Antall påmeldte ble langt lavere, men det var også frafallsprosenten (ca. 20-30%), slik at vi endte opp med å fylle de fleste plassene likevel.

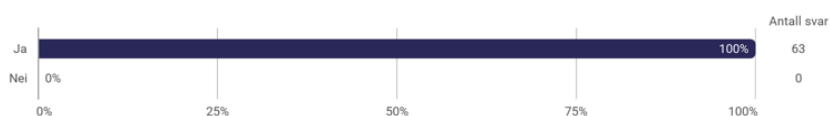


Tilbakemeldinger

Prosjektleder og arbeidsgruppen har samlet innsikt og tilbakemeldinger i forkant, under og etter arrangementene gjennom:

- Tilbakemeldinger fra registrerte deltakere via spørreundersøkelse
- Muntlige tilbakemeldinger fra deltakere under og etter arrangementene
- Dialog med ansatte på bibliotekene, NFS og øvrig nettverk

Ville du anbefalt Oslo snakker til en du kjenner?



*Se vedlegg *Deltakerundersøkelse Oslo snakker 2024* for mer innsikt.

64 av de registrerte deltakerne svarte på den frivillige og anonymiserte spørreundersøkelsen. Noen utvalgte hovedfunn:

- 92 % var fornøyd med sin samtale
- 100% ville anbefalt Oslo snakker til en venn
- 11 % oppga at de har kontakt med eller kommer til å ha kontakt med samtalepartneren etter arrangementet, 30% svarte "Vet ikke" og 59% "Nei"

Videre ga deltakerne i hovedsak svært positive tilbakemelding til vertskapet og konseptet. Flere oppgir at de gjerne skulle hatt en samtalepartner de var enda mer uenig med. Noe av forklaringen her er frafall i de oppsatte parene og at det måtte matches manuelt for å få en ny partner. Denne partneren var ofte mer enig enn den programvaren opprinnelig hadde funnet.

Noen utvalgte sitater fra deltakerne:

"Å bringe dette initiativet til skoler og tilrettelegge for forskjellige språk ville være et skritt fremover. Jeg satte virkelig pris på tipsene om hvordan man kan ha en god samtale, og spørsmålene var ganske interessante. Men jeg ville gjerne sett enda mer "kontroversielle" spørsmål".

«Det viste seg at vi var stort sett uenige om alt. Men vi var enige om et felles mål, men vi så forskjellige virkemidler mot det målet. Hvis vi bare hadde tatt det forenklete svaret, og skrevet det som en Facebook-post, hadde vi nok vært veldig uenige. (...) da ville vi nok ikke ha møttes til samtale.»

«Det er viktig å respektere den andre personens forskjellige meninger. (...) uroen jeg følte rett før arrangementet begynte forsvant når vi satte oss ned ved bordet og begynte å snakke sammen.»

«Vi kunne sikkert sitti hele kvelden. Vi var en god match.»

Nobels Fredssenter intervjuet samtalepartnere om deres samtale. Se video [her](#).



Nobels Fredssenter Foto: Mette Bruaas/ NFS



Deichman Stovner Foto: Martin Brostigen / VEL

Oppsummering

Oslo snakker ble en viktig og god erfaring for Oslo kommune i dialogarbeid, for tilrettelegging av uenighetsfelleskap og forebygging av polarisering og hatprat. Prosjektet og konseptet har fått svært gode tilbakemeldinger både fra deltakere og ansatte som var involvert.

Overordnet tar vi med oss disse læringspunktene:

- Bruk av programvaren MCT er ressurskrevende. Administrasjon, påmelding og “matching” er særlig krevende dersom det avholdes arrangementer på flere steder med flere datoer, da programvaren fra My Country Talks ikke er tilrettelagt for det.
- Å rekruttere deltakere med bredt meningsmangfold krever en stor innsats. Veldig mange støttet prosjektet, men det satt likevel langt inne å delta selv.
- Vi hadde begrenset med kapasitet til å markedsføre og rekruttere i denne piloten. Til en eventuell fullskala-versjon, er det viktig å avsette ressurser til å rekruttere de vi ikke når med tradisjonell markedsføring, og gjøre en innsats for at stemmer vi ikke hører så mye til, får slippe til, samt oppleve deltakelsen som givende.

Utover læringspunktene erfarte de involverte at prosjektet hadde en rekke positive synergieffekter:

- Tverrfaglig samarbeid innad i Oslo kommune (VEL/Deichmann)
- Kunnskap om hverandres ansvarsområder og kompetanse for mulig fremtidig samarbeid knyttet til ytringsfrihet, dialog og forebygging av polarisering.
- Samhandling med ekstern aktør (NSF) med særskilt kompetanse på dialog.
- Metadiskusjoner rundt ytring og uenighetskultur innad i Oslo kommune og i vårt nettverk

- For Deichman var dette inngangsportalen til Trygg by-nettverket

Vedlegg

[Statistikk Oslo snakker 2024](#)

[Deltakerundersøkelse Oslo snakker 2024](#)